

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 220/07-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. Ď. – S., H., Česká republika, a akad. mal. a soch. M. T., B., oboch zastúpených JUDr. G. Z., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu a na vlastníctvo podľa čl. 47, čl. 48 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 6 Co 141/05 a Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 27 Cb 198/99 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. Ď. – S., a akad. mal. a soch. M. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2007 doručená sťažnosť JUDr. D. Ď. – S., H., Česká republika, a akad. mal. a soch. M. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“ a „sťažovateľka“ alebo aj spolu „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie ich základného práva na súdnu ochranu a na vlastníctvo podľa čl. 47, čl. 48 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 6 Co 141/05 a Okresným

súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 198/99. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 16. augusta 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že zmluvou o predaji časti podniku z 30. apríla 1992 nadobudol sťažovateľ vlastníctvo k časti firmy Ž., š. p., B. Účinky prevodu vlastníctva k nadobudnutému majetku (vrátane nehnuteľného majetku) nastali dňom účinnosti zmluvy, teda 1. mája 1992. Sťažovatelia ako manželia spolu s ďalšími spoločníkmi založili 23. júla 1992 spoločnosť s ručením obmedzeným Ž. (ďalej len „spoločnosť“). Uznesením valného zhromaždenia spoločníkov spoločnosti z 23. novembra 1992 bola odsúhlasená zmena spoločenskej zmluvy, ktorá sa týkala jednak pristúpenia ďalšieho spoločníka, ale tiež záväzku sťažovateľa „vnieť“ do spoločnosti ako nepeňažný vklad časť majetku nadobudnutého zmluvou z 30. apríla 1992. Zo sťažnosti vyplýva, že ku skutočnému vneseniu majetku ako nepeňažného vkladu do základného majetku nikdy nedošlo, a to z viacerých dôvodov: výška nepeňažného vkladu nebola nikdy zapísaná do obchodného registra, nikdy nebola uzatvorená zmluva o predaji časti podniku medzi sťažovateľom ako spoločníkom a spoločnosťou, nikdy nedošlo ku zvýšeniu základného imania spoločnosti o hodnotu nepeňažného vkladu a dodatok k spoločenskej zmluve z 23. novembra 1992 bol nesprávne záznamom registrovaný bývalým štátnym notárstvom bez registračného konania a bez všetkých zainteresovaných účastníkov. Napokon zmena spoločenskej zmluvy podľa sťažnosti nespĺňa zákonnú náležitosť určitosti právneho úkonu, a preto nie je sama osebe listinou spôsobilou pre zmenu zápisu vlastníctva k nehnuteľnostiam v prospech spoločnosti. Spoločnosť v zastúpení sťažovateľom (avšak bez jeho úradne osvedčeného podpisu) podala návrh na registráciu zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992 príslušnému štátnemu notárstvu. Štátne notárstvo zmenu spoločenskej zmluvy registrovalo záznamom pod sp. zn. R I 587/92, hoci registráciu nenavrhovali všetci účastníci zmluvy. Neskúmalo ani to, či nejde o majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľov. Predmetom návrhu na registráciu zmeny spoločenskej zmluvy mali byť iba niektoré v návrhu presne označené nehnuteľnosti, teda nie všetok majetok, ktorý mal byť do spoločnosti „vnesený“. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „konkurzný súd“) sp. zn. 38 K 111/95 z 1. februára 1996 bol na spoločnosť vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty (ďalej len „správca“) zahrnul do konkurznej podstaty aj majetok, ktorý

v zmysle zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992 mal byť sťažovateľom vnesený do spoločnosti, hoci z dôvodov už uvedených k tomuto „vneseniu“ nikdy nedošlo. Sporný majetok nadobudol sťažovateľ ako fyzická osoba - podnikateľ počas trvania manželstva so sťažovateľkou. Preto sa tento majetok stal predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľov. Hoci sťažovateľ upozornil konkurzný súd, ale aj správcu na uvedené skutočnosti, k vylúčeniu sporného majetku z konkurznej podstaty nedošlo.

Sťažovatelia podali vo veci 2. septembra 1997 žalobu, v ktorej žiadali určiť, že konkrétne označené nehnuteľnosti (pozemky a stavby) sú ich bezpodielovým spoluvlastníctvom. Rozsudkom okresného súdu č. k. 27 Cb 198/99-325 z 5. novembra 2004 bola ich žaloba zamietnutá. Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ platným spôsobom vniesol sporné nehnuteľnosti do vlastníctva spoločnosti. Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 141/05-458 z 13. marca 2007 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľov citovanými rozsudkami všeobecných súdov boli porušené označené základné práva. Stalo sa tak predovšetkým z dôvodov uvedených už vyššie. Okrem toho sťažovateľ 6. marca 1996 požiadal o povolenie obnovy registračného konania. O tomto návrhu bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7 Nc 8/01 z 21. marca 2003, ktorým bolo toto konanie zastavené (uznesenie bolo potvrdené v odvolacom konaní). Konanie bolo zastavené preto, že nebolo ani začaté registračné konanie pred štátnym notárstvom, čo znamená, že registrácia je od začiatku neplatná. Sťažovatelia v priebehu celého konania namietali zákonnosť rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 170/07, keďže toto smerovalo voči neexistujúcemu subjektu, ktorý už bol z obchodného registra vymazaný. Hoci sťažovateľ súhlasil s konaním pojednávania v jeho neprítomnosti 13. marca 2007, v nijakom prípade nesúhlasil s ukončením celej veci, keďže mal v úmysle pred okresným súdom ešte vypovedať, v čom mu zabránilo náhle zhoršenie zdravotného stavu. Bol tým porušený princíp kontradiktórnosti konania. Rozsudky neboli náležite odôvodnené v súlade s požiadavkami uvedenými v zákone. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu 3. júla 2007 dovolanie.

Sťažovatelia žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 198/99 a krajským súdom pod sp. zn. 6 Co 141/05. Požadujú tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške po 350 000 Sk pre každého zo sťažovateľov, ako aj náhradu trov konania.

2. Z rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 141/05-458 z 13. marca 2007 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 27 Cb 198/99-325 z 5. novembra 2004. Podľa názoru krajského súdu okresný súd rozhodol vecne správne. Správne sa aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka. Predložené listy vlastníctva osvedčovali vlastníctvo spoločnosti k sporným nehnuteľnostiam na základe predaja časti podniku sťažovateľovi a následne prevodu na spoločnosť. Je teda nesporne preukázané, že nehnuteľnosti pôvodne patriace sťažovateľom boli následne vnesené do majetkovej podstaty spoločnosti, a preto už nemôžu tvoriť bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

3. Z dovolania podaného sťažovateľmi 3. júla 2007 vyplýva, že jeho prípustnosť a dôvodnosť vyvodzujú sťažovatelia z ustanovenia § 237 písm. d) a f) Občianskeho súdneho poriadku. Namietajú aj skutočnosti podľa § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) Občianskeho súdneho poriadku.

4. Z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 6 Obo 62/03-921 z 24. septembra 2003, ktorý si ústavný súd vyžiadal od právnej zástupkyne sťažovateľov, vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok konkurzného súdu č. k. 81 Cb 80/97-859 z 9. decembra 2002, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti správcovi na vylúčenie niektorých vecí z konkurznej podstaty spoločnosti, a to vrátane sporných nehnuteľností. Rozsudok sa stal právoplatným 5. januára 2004.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v zásade každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 198/99, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak túto ochranu neposkytujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu z 5. novembra 2004 bolo prípustné odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam mal krajský súd ako súd odvolací, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 6 Co 141/05.

Námietky sťažovateľov možno zhrnúť do dvoch skupín. Sťažovatelia predovšetkým namietajú, že postupom okresného súdu, ktorý vec uzavrel bez ich súhlasu v ich neprítomnosti, im bola odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti podali

sťažovatelia aj dovolanie. To znamená, že vo vzťahu k tejto námietke nie je daná právomoc ústavného súdu, pretože poskytnutie ochrany prináleží najvyššiemu súdu v dovolacom konaní.

Ďalšie námietky sťažovateľov sa týkajú nesprávneho hodnotenia vykonaného dokazovania a nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, vrátane nedostatočného odôvodnenia rozsudku. Sťažnosť v tejto časti považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

Treba predovšetkým podčiarknuť, že podrobnú skutkovú a právnu argumentáciu krajského súdu rozhodne nie je možné považovať ani za arbitrárnu, ale ani za zjavne neodôvodnenú. To zároveň znamená, že nie sú splnené podmienky na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol.

Ústavný súd okrem toho poukazuje aj na tú ním zistenú skutočnosť, že ešte pred rozhodnutím krajského súdu sa právoplatne skončilo konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáhal vylúčenia niektorých vecí z konkurznej podstaty spoločnosti, a to vrátane všetkých sporných nehnuteľností. To teda znamená, že v čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu č. k. 27 Cb 198/99-325 z 5. novembra 2004 a rovnako v čase vyhlásenia rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 141/2005-458 z 13. marca 2007 bolo už právoplatne rozhodnuté, že sa sporné nehnuteľnosti z konkurznej podstaty nevylúčia. Keďže vylúčiť vec z konkurznej podstaty je možné iba v osobitnom konaní (ktoré sa viedlo na konkurznom súde pod sp. zn. 81 Cb 80/97), nie teda na základe rozsudku, ktorým sa určí vlastnícke právo, možno dospieť k záveru, že v čase rozhodovania všeobecných súdov v konaní o určenie vlastníckeho práva sťažovatelia už nemali naliehavý právny záujem na určení ich vlastníckeho práva v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, keďže ani prípadné vyhovie určovacej žalobe by nemalo za následok vyňatie sporných nehnuteľností z konkurznej podstaty spoločnosti. To znamená, že požadovaným určením vlastníckeho práva by sa právne postavenie sťažovateľov v podstate nezmenilo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra